

ARULJÁK A SÜLT HALAT

Szegeden, a hid feljárománál levő sült-hal-elárúsítóhely bizony már jó néhány hónapja üresen tekintet a járókelőkre. Pedig milyen örömmel fogadtuk annakidején a megnyitását! A szegediek kivül sok bel- és külföldi vendég is jó véleményrel volt erről a szolgáltatásról. Nem tudom miért szűntet el az árusítás? Ha pedig tényleg nincs remény a kedvelt sült-halra, aminek már az illata is vonzotta messziről az embereket — úgy bontsák le a fabódét, mert így üresen elcsúfítja az egész teret — írja hozzánk küldött levelében Ferenczi Emil olvasónk.

— Nekünk is az volt a véleményünk, hogy régebbi állapotában elcsúfította a teret a sült-hal-elárúsító-pavilon — kaptunk választ kérdésünkre Kurucz Árpádtól, a szegedi városi tanács vb. kereskedelmi osztályának áruforgalmi csoportvezetőjétől. — Örömmel közölhetem, hogy a Kossuth Halászati Termelőszövetkezet kezelésében műlapotában elcsúfította a teret a sült-hal-elárúsító-pavilon — kaptunk választ kérdésünkre Kurucz Árpádtól, a szegedi városi tanács vb. kereskedelmi osztályának áruforgalmi csoportvezetőjétől. — Örömmel közölhetem, hogy a

JAVÍTIK A VILLAMOSKÖZLEKEDÉST
AZ 5-ÖS VONALON

Az 5-ös számú villamosvonal — amelyen az Újszegeden lakókat és a vonatról érkező dolgozókat szállítják — csak a központi megállóig megy. Ezért szinte napirenden van az a bosszantó eset, hogy amikor a villamos a központi megállóba érkezik, előtte vagy éppen abban a pillanatban indul el a fodortelepi járat. Igen gyakran utas nélkül megy a villamos, ahelyett, hogy megvárna az újszegediek átszállását. Ezért kénytelenek vagyunk a következő kocsit megvárni, amely mintegy 10–12 perc múlva indul. Mi, Újszegeden dolgozók azt szeretnénk, hogy ezen a vonalon is közlekedjék végig a villamos Fodortelepig.

Viktor András

— Az újszegedi villamos közlekedtetése Fodortelepig, éppen az utasok zökkenőmentes közlekedése miatt, nem megoldható. Túl hosszú lenne a járat, s a legkisebb hibásodás esetén végig le kellene állítani — Újszegedtől Fodortelepig — a közlekedést — kaptuk a tájékoztatást Peták Józseftől, a Szegedi Közlekedési Vállalat igazgatójától.

— Más megoldást kell találnunk az utazóközönség érdekében. Az első újszegedi járat reggel 4 óra 36 perccel indul és 12 percenként közlekedik, míg a fodortelepi 4 óra 30 perctől közlekedik tízpercenként. Így néha előfordulhat, hogy a menetidő pont úgy jön ki a villamosvezetőnek, hogy akkor indul, amikor az új-

szegedi villamos beérkezik. Ezért intézkedtünk, hogy ilyen esetekben — természetesen csúcsforgalom idején — a fodortelepi villamos várja meg az újszegedi kocsiról átszállókat.

Színházi hírek

Harmadcikán a rádió felveszi a Szegedi Nemzeti Színház előadásában Tennessee Williams Nyár és füst című darabját. A közvetítés időpontja azonban még ismeretlen.

Puccini Pillangókisasszonyának kecskeméti előadásával zárja az évadot a Szegedi Nemzeti Színház görögül operaegyüttese.

Károly Endrét, a Szegedi

Nem mindennapi, valóban országosan is feltűnést keltő, irodalmi jellegű bravúr hőse volt a közelmúltban egy fiatal szegedi matematikus: Pollák György tudományos kutató. A Magyar Televízió Földönjáró Csillagok című műsora görög dráma versenyén első lett...

Határozott fellépésű, élénk szavú fiatalember Pollák György, tapasztalhatóan gyorsan reagál minden gondolatra — beszélgetés közben is. Amint a tv-adás is tanúsította, Pollák György nem csupán irodalmi jártasságban, hanem az irodalmi művekkel kapcsolatos zenei ismeretek tekintetében is jobbnak bizonyult „ellenfelelnél”: azonnal „kapcsolt” mind a Prometheus-nyitányánál, mind Richard Strauss Elektriának részleténél.

— Azt hiszem, a zenei kérdések döntötték el a versenyt végülis — mondja Pollák György, matematikus-hoz illő tárgyilagossággal — hiszen legerősebb „riválisom” — egy Szegeden végzett, szegedi származású vegyész — ugyanolyan tájékozott volt a kifejezetten irodalmi feladatokat illetően, mint én.

— Honnan ez a nagyfokú irodalmi érdeklődés és jártasság? Nem matematikusnak készült eredetileg?

— De igen, azonban irodalom nélkül gyerekkor-

tól fogvást nem tudok létezni. Radnóti verseit hetente újra és újra olvasom, az ironikus hangvételű írók — például Anatole France és Shaw — művei ugyancsak mindennapi táplálékom...

— Hogyan kezdődött ez a „nagy szerelem” az irodalommal?

— Tekintve, hogy könyven és tartósan „benne maradtam” a versek már óvodás koromban, a hetedik születésnapomra Petőfi összes verseit kaptam ajándékul. Akkoriban néhány hónapig nem tudtam „levakarni” a Petőfi-kötetről. Petőfi után Arany következett, majd tízenhárom éves koromban Shakespeare. Akkorta jött olvastam Kiss József Jehova című művét. Ebben, mint ismeretes, a lány szereplő Shakespeare-t olvassa. Ez tett kíváncsivá a nagy angol drámaíró műveit iránt. Tizenhárom-tizenéves éves koromban hasonló korú társaimmal körtszerveztünk, s hetente két irodalmi olvasódelutánra ültünk össze. Ez a kis kör összetartott egészen az érettségiig.

— Feltűnő manapság, hogy természettudományokkal foglalkozó emberek sűrűn bizonyulnak jártasabbnak irodalmi kérdések tekintetében, mint azok, akiknek szakmája tulajdonképp az irodalom. Ön szerint mi ennek a magyarázata?

— A természettudományokkal foglalkozók pihenésül, felfrissítésül szépirodalmat vesznek elő... Mi ilyen tekintetben sokkal könnyebb helyzetben vagyunk, mint a humán területeken dolgozók. Könnyebb nekem pihenő órámban Radnóti forgatnom, mint egy bölcsésznek — „üdülni” — a halmazelmélettel szórakozni... A tréfát félretéve azonban, meggyőződésem, hogy modernvilágképet kialakítani természettudományos jártasság nélkül — lehetetlen. A matematikai logika, aztán a

fizika és biológia jónéhány fejezetének ismerete a „bölcsészek” számára is szükséges ismeretanyag lenne manapság. Ennek elsajátításában segítenünk kellene őket. A matematikusok nem lehetnek meg az irodalommal és művészetekkel való intenzív és állandó kapcsolat nélkül, s ez természetes is, hiszen a matematikának is tárgya a „szép” — s nemcsak az „igaz”.

Dér Endre

Orpheus és Eurydike

Vizsgálják a városi balettkola közel száz növendéke

Hétfőn délután a Szegedi Nemzeti Színházban rendezte meg hagyományos vizsgaelőadását a Városi Balettkola. Az előadás, melyen az iskola közel száz növendéke szerepel, méltán aratott szép sikert nemcsak a hozzátartozók, de a kívüli balettkedvelő közönség körében is. A műsor első részében az előkészítő és a negyedik osztályos növendékek szerepeltek. Különösen jó volt az ukrán leánytánc és a Strauss „Tavaszi hangokra készült keringő-fantázia, melyet Boross Mária, Gémesi Ágnes, Katona Mária, Koröcs Irén, Link Márta, Stumpf Nelli, Szabó Ágnes és Szabó Erzsébet táncoltak.

A második részben különösen két táncjáték vonta magára a figyelmet és aratott megeredményt nagy sikerrel: a Bréma városi muzsikusi című gyermekbalett és

az Orpheus és Eurydike című táncjáték. Mindkét darab szereplői gondos felkészülésről, komoly táncműtúrától tettek tanúságot. A Brémai muzikusokban különösen jó volt Kecskés László, Király Klára, Tóth Annamária és Kraker János. Lévy Zsuzsa Eurydikeje és Kárpáti Lajos Orpheusa kifejezetten gyönyörködtetett. Mindketten igen tehetségesek, igazi táncosnak mutatkoztak ebben a szerepükben. Úgyis, jó táncosnak ismerjük meg Serley Ivánt is, aki az Orpheus és Eurydikeben szintén szótól táncolt.

A táncok koreográfiáját dr. Baróthy Zoltánné és Tóth Alexandra balettmesterek, az iskola tanárai állították össze. A jelmezeket Boga Aranka iparművész tervezte, zongorán kísért Kádár Lászlóné és Ujj Jánosné.

A tv nyári programja

Kedden a Magyar Sajtó Házában Haynal Kornél, a Magyar Rádió és Televízió elnökhelyettese ismertette a Televízió harmadik negyedévi műsortervét. Bevezető-

ben elmondotta, hogy a negyedévi első hónapjának műsorát a szabadtéri produkciókra és a helyszíni közvetítésekre építik. Egyes sorozatok — például a „Földönjáró csillagok”, a „Zenélő órák” — nyári szünetet tartanak. A műsorkezdés idejét 18–18.30-ra teszik át. A tavalyi nyári program nagy része ismétlés volt. A közönség kíváncsiára az idén csak kevés ismétlésre kerül sor.

Havonta egyszer jelentkezik majd a „Szombaton este” című összeállítással, amely zeneszenes, változatosan igyekszik kielégíteni a milliós nézőtábor sokoldalú igényét. Július elején kerül sor a „Ki mire emlékszik?” című vetélkedő utolsó előadására, amelyen az eddigi „versenyek” győztesei lépnek a kamerák elé.

Július elején a Keleti-tengeri országok rostocki slágerfesztiváljának műsorából 90 percet a Magyar Televízió is átvesz. Augusztus végén első ízben rendez közös szórakoztató műsort az osztály és a magyar televízió.

A negyedévi 28 játékfilmet mutatnak be. Folytatónak az ismert filmsorozatok, így a „Nagy siker volt”, a „Világhírű rendezők”, a „Klasszikusok a képernyőn”, és a „Húsz év magyar filmjei” című adások. Új revüfilm-sorozatot indítanak „Utazik a Broadway” címmel.

A televízió hat saját produkciót mutat be. Két alkalommal jelentkezik Mesterházi Lajos publicisztikai írásainak dramatizált változatával, amelyek hasonlóak a sikert aratott „Példázat” című műsorokhoz. A nyári hónapokban öt budapesti és két vidéki színház egy-egy repertoár darabját mutatják be telerecordingról.

Folytatják a népszerű ismeretterjesztő, mezőgazdasági, kül- és belpolitikai műsorsorozatokat.

Az alkalmi ünnepe alkalmából színes műsorral jelentkezik augusztus 19-én és 20-án.

A sportmérkőzéseken kívül 12 átvételt tervez az Interjú országából. Ezek többsége szórakoztató könyvnyelvi, illetve gyermekműsor.

Moldvay Győző egyiptomi útjegyzetei

A KÉK NÍLUS

völgyében

A FÖLDREFORM UTÁN

6. Alexandria. Kelet kapuja, kulcsa. A tengerpart öbleit körülvevő fehérén szikrázó házaid olyanok, mint mesebeli gyöngyör. Búvó nyakak. Mennyi vihart, mennyi történelmet élte és csinált életed 2300 éve alatt! Szinte lehetetlen dióhéjba fogni. Mégis megkísérlem.

Nagy Sándor alapította Alexandriát, amit az arabok Iskandarién néven emlegetnek. Három hódítást ért meg. Időszámításunk előtt 30-ban a rómaiak, 673 évvel később az arabok, 1517-ben pedig a törökök tették magukévá a várost. A ptolemaiosok idején a hellén kultúra virágzott falai között, gazdag könyvtárai, múzeumai voltak. Itt éltek, Múzeionban ama idők legkiválóbb tudósai, művészei. Lakóinak száma az időtájt 80 000 körül mozgott. S az itt létesített akadémián tanult Hadrian és Marcus Aurelius császár. Caracalla vetett véget e dicső korszaknak, mikor vélt sérelmén felindulva kiirtotta a város lakóit és megszüntette az akadémiát.

Az arabok behatolása után Kairó lett az ország fővárosa, s Alexandria jelentősége csökkenett egészen a múlt századig. Mohamed Ali uralkodásáig. Csak ő, a modern Egyiptom meg-alapítója ismerte fel a város kereskedelmi jelentőségét, kulcs helyzetét, s kezdett fejlesztéséhez. Ez új élet küszöbén lakóinak száma már alig haladta meg a 6000-et. S ma: másfél millió!

Nohát, ami a kereskedelmet, az arab kereskedéshezemmel illet, arról sokat mesélhetnék. Az utcai árusok, mozgóboltosok szívóssága szinte elképzelhetetlen. Ha kiszállsz a kocsiból, vagy kilépsz egy pályaudvarról, úgy lepnek meg, mint cukrot a legered. S nem szabadulsz tőlük, amíg egy piasterted, vagy fél pakli cigarettád van. Igen, ez utóbbi is fizetési eszköz, s nagy becsre van a cserekereskedelemben. Egy doboz Fejskéért 10 képeslapot kaphatsz, kétőrt tengeri csigákból, kagylókból készített ízléses nyakláncot, agyagból égetett fáraófejet. Csak arra ügyelj bolti, utcai vásárlásnál, hogy legyen kurázsidd alkudozni, mert nekik van, Kurázsijuk, meg idejük is. Ha nem vigyázol, könnyen tízszeres áron veszel meg egy Cleopátrapapucsot.

Időszámításunk előtt 300 évvel a világ hét csodája közé tartozott az alexandriai öbölben levő kis sziget, Pharos világítótornya. A 150 méter magas építmény az 1375-ös nagy föld-

rengés során pusztult el, s mi most csak a helyén épült erő maradványait nézegethetjük madártávlatból. S a város nevezetességei közé tartozik a Pompeius-oszlop több mint 20 méter magas vörösréz tőmbje (nem messzire az arab temetőtől). Még 297-ben emelték Diocletianus császár tiszteletére, aki kilenc hónapos ostrom után vette be Alexandriát, s az éhínségben szenvedő lakosságnak kenyeret osztott. A hála és könyörület jelképe ez a monumentális emlékmű, s régészek szerint valahol a közlelésen kell lennie Pompeius sírjának.

Jártam a Görög-Római Múzeumban, ahol az ókor gazdag leleteit gyűjtötték össze. S egyik legérdekesebb sétánk a katakombákba, a Kom el Shoufaka föld alatti temetőjébe vezetett. Itt temették el a vöröskezű császár, Caligula családjának 37 tagját, s külön szarkofágokban nyugodtak lovaik, melyek közül egy a feljegyzések szerint konzulságig vitte a ranglétrán. A háromszintű katakombák három stílus: a fáraó kor, a görög és a római periódus keveredésének jeleit viselik. Mint ahogyan e stílusok jegyei olvadnak össze a város valamennyi emlékének.

A modern Alexandria központja egyébként a Mohamed Ali tér, mely a forradalom után a Midan el Tharir, a Felszabadulás tere elnevezést kapta. Közepén áll Mohamed Ali lovasszobra, vigyázva a tenger, mely hatalmas zöldes-kék síkjával nagyszerű háttérrel ad az emlékműnek, s visszaragyoztatja a Tőzsdepalota, a Bíróság és az angol Szent Márk templom ablakszeméinek fényét.

Alexandriában hozták hírvé a nem régen lezajlott tevékenység eredményeit. Egy zsemleszínű, szomorú szemű egypupú vitte el a pálmát. „Tankolás” után 27 napig bírta a sivatagi forróságot. Ez idő alatt egy korty vizet nem ivott. Mondják, teljesítménye: világrekord.

A líbiai sivatagban ismerkedtünk meg az útrendőrség fogalmával is, melyről eddig nem hallottunk.

A sivatagi utak mentén, 40–50 kilométer tá-

Galabiás arabok

volságban, kietlen, kő-, vagy bádögépítményben, esetleg szellősebb sátorban székelnék az útrendőrség 2–3 főnyi osztagai, az egész útvonalon egymással telefonösszeköttetésben. Jegyzik az átfutó kocsi számát, s adják előre a következő őrshöz. Az — a kocsit átfutása után! — törli a számat listájáról, s jelent tovább, mindig egy állomással előre. Ha bizonyos időn belül a fogadó őrre nem fut be az előre jelzett kocsi, megkezdődik a telefonáltság, majd mindkét őrrel gépkocsik indulnak a kritikus szakaszátvizsgálására.

Földreform Egyiptomban. Ez is az 1952-es forradalom vívmánya. Egymillió feddánt, (kisebb, mint a hold) osztottak szét akkor a parasztok között a Nílus-delta vidékén, valamint végig a Nílus völgyében. Több mint 230 ezer család, összesen egymillió-tizenhatezer családtag részesült földjuttatásban.

Jól élnek ezeken a földeken a fellahok? Nehéz egyértelmű választ adni a kérdésre. Thébá mellett beszélgettem egy fiatal arab paraszttal. Egyetlen sovány kis tehénkéje, amelynek csontjai majdnem kiszűrték oldalát, vizet húzott éppen a kis nadrágszíj-parcellára.

Uram, az éhenhalástól menekültünk meg. Pokol volt a mi sorsunk azelőtt. Sokszor hetekig abból tengettük életünket, amit a gyerekek az idősereglettől külföldiektől kéregettek — mondták, felegyenesedve a vízvezető csatorna reparálásából. — Nem azt mondom, hogy úgy élünk most már, mint a városiak, akiknek valamelyik gyárban megvan a kevés, de biztos keresetük. Mégis összehasonlíthatatlanul jobb ma nekünk...

Nagy Mohamed harmadmagával dolgozik kis földjén, mely nem lehet több 3 feddánál. Rízsen kívül burgonyát és zöldséget is termeszt minden évben.

Azt veszik át a legjobb áron. A sárgarépa kilójáért 5–6 piastert megkapunk...

Egyiptom a hazai piac ellátási nehézségei ellenére mezőgazdasági terményekből is exportál. Kényszerítve van erre, mert nincs ipari nyersanyaga, s valamért valamilyen árt kell. Exportjuk évi értéke az idei szerződések szerint 183 millió font. Ezt főleg gyapotban, hagymában, burgonyában s különböző zöldségfélékben teljesítik. Jól emlékszem, nálunk is lehetett kapni nemrég az egyiptomiak húsos, nagy hagymáját, mely felvette a versenyt a mi híres makói terményünkkel.

Az arab fellahok egyéni gazdálkodást folytatnak. Mint ahogy az ipar is, néhány nagyobb állami üzemtől eltekintve, magán kézen van. Több helyen azonban már felismerték az összefogásban rejlő erőt, és társulásokat hoztak létre. Egyelőre a gépi vízkimelésre szövetkeznek az arab földművesek, ez azonban magában hordozza egy fejlettebb gazdálkodási forma kialakulásának lehetőségét.

Következik:
GYŐRI VAGONBAN — LUXOR FELE